

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CLUJ
CABINETUL PREȘEDINTELUI
Cluj-Napoca, P-ța Ștefan cel Mare, nr. 1,
Telefon 0264.593.865, fax. 0264.592.322
email: curtecj@just.ro, ca-cluj-reg@just.ro

Prezentul document este supus reglementărilor aflate sub incidența Regulamentului U.E. 2016/679

Nr. 8276/07.12.2020

ROMÂNIA	
Înalta Curte de Casație și Justiție	
Registratura Generală	
Intrare nr.	1189
20... Luna... 12... Ziua... 16	

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Doamnei judecător CORINA-ALINA CORBU

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Reg. intr. dat. 12.12.2020
Nr. 17/16.12.2020

Stimată Doamnă Președinte,

În conformitate cu dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, vă transmitem alăturat Hotărârea nr. 101/07.12.2020, elaborată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, prin care s-a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu solicitarea de a se pronunța asupra unei probleme de drept soluționată în mod diferit de către instanțele judecătorești, prin hotărâri definitive.

Se solicită, astfel, Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca în virtutea prerogativelor sale legale, să ofere un răspuns cu forță obligatorie pentru toate instanțele la întrebarea:

„Principiul nominalismului monetar, reglementat prin dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864 și art. 1488 alin. 1 din noul Cod civil, este aplicabil și contractelor de împrumut încheiate pe teritoriul României între un consumator și un furnizor de servicii financiare, în cazul cărora suma împrumutată este stabilită în monedă străină iar restituirea împrumutului prin plăți periodice (lunare) se realizează în aceeași monedă?”.

În susținerea acestei solicitări au fost invocate dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, arătându-se că, în urma analizării jurisprudenței existente la nivelul Curții de Apel Cluj, precum și aceea a instanțelor din țară, s-a constatat existența unei lipse de unitate sub aspect jurisprudențial, în ceea ce privește problema de drept evocată, fiind conturate mai multe opinii.

I. Într-o primă opinie, se apreciază că, într-o interpretare istorică a prevederilor C.civ. de la 1864, principiul nominalismului este reflectarea unui alt principiu, acela conform căruia, pe teritoriul României, plata se face în moneda LEU, cu indicativul bancar actual RON. Ca urmare, pentru plata în RON se va plăti aceeași sumă împrumutată, indiferent de variația acesteia în raport cu alte monede străine sau în raport cu inflația.

În conformitate cu art. 1578-1579 din Codul civil de la 1864, „*Obligația ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract. Întâmplându-se o sporire sau o scădere a prețului monedelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs în momentul plății.*„ Regula cuprinsă în articolul precedent [art. 1578] nu se va aplica la împrumuturi de vergi metalice [lingouri] sau produse. În acest caz, debitorul nu trebuie să restituie decât aceeași calitate și cantitate, oricare ar fi suirea sau scăderea prețului lor. Asemenea, când s-a făcut împrumutul în monede de aur ori argint și s-a stipulat o restituțiune în aceeași specie și calitate, sau se va altera valoarea intrinsecă a monedelor, sau nu se vor putea găsi, sau vor fi scoase din curs, se va restitui echivalentul prețului intrinsec ce acele monede avuseseră în timpul în care au fost împrumutate.

Aceste dispoziții mai sus citate sunt aplicabile, așa cum rezultă din art. 1578 alin. 1 din vechiul Cod civil, *împrumuturilor în bani*.

Art. 1578 din vechiul Cod civil se referă la bani, respectiv la moneda națională (leu) și nu la monedele altor state (valute). Distincția este cu atât mai clară cu cât art. 1579 din vechiul Cod civil se referă la împrumuturi de alte bunuri decât banii (monedele și bancnotele cu putere circulatorie pe teritoriul României) cărora, în cazurile particulare prevăzute de art. 1579 din vechiul Cod civil, li se aplică alte reguli decât aceea a nominalismului monetar.

Regula de principiu pentru împrumuturile având ca obiect alte bunuri decât banii, care se aplică și valutilor, este aceea prevăzută de art. 1576 din vechiul Cod civil, potrivit căreia împrumutul este un contract prin care una dintre părți dă celeilalte oarecare câtime de lucru, cu îndatorire pentru dânsa de a restitui tot atâtea lucruri, de aceeași specie și calitate.

În consecință, un împrumut în valută nu este, din punctul de vedere al art. 1578 din vechiul Cod civil, un împrumut în bani, ci un împrumut de bunuri

fungibile. Împrumuturile în valută au fost și sunt permise de lege, având însă un regim juridic diferit de acela al împrumuturilor în lei, cel puțin din perspectiva regulii nominalismului monetar. Obținerea (ipotetică) de către împrumutat a unei sume în valută nu i-ar fi permis să plătească bunuri sau servicii pe teritoriul României în valută, ci doar în moneda națională leu, după efectuarea unei tranzacții de schimb valutar.

Art. 3 din Regulamentul nr. 4/2005 al B.N.R. prevede expres că plățile, încasările, transferurile și orice alte asemenea operațiuni între rezidenți, care fac obiectul comerțului cu bunuri și servicii, se realizează numai în moneda națională (leu), cu excepția operațiunilor prevăzute în anexa nr. 2 „*Categorii de rezidenți care pot efectua operațiuni în valută*”, care se pot efectua și în valută.

În conformitate cu dispozițiile art. 137 alin. 2 din Constituția României, moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul. În condițiile aderării la Uniunea Europeană, prin lege organică se poate recunoaște circulația și înlocuirea monedei naționale cu aceea a Uniunii Europene. Astfel cum rezultă din definiția de dicționar a noțiunii de monedă și din teoria economică, moneda reprezintă instrumentul care facilitează schimburile de bunuri și servicii care, în lipsa monedei, s-ar tranzacționa prin troc.

În raport cu prevederile art. 2 din Regulamentul BNR nr. 4/2005, operațiunile valutare curente și de capital...se efectuează în mod liber între rezidenți și nerezidenți, în valută și în moneda națională (leu). Potrivit art. 3 din Regulamentul BNR nr. 4/2005, plățile, încasările, transferurile și orice alte asemenea operațiuni între rezidenți, care fac obiectul comerțului cu bunuri și servicii, se realizează numai în moneda națională (leu), cu excepția operațiunilor prevăzute în anexa nr. 2 „*Categorii de rezidenți care pot efectua operațiuni în valută*”, care se pot efectua și în valută. Toate celelalte operațiuni între rezidenți, care nu fac obiectul comerțului cu bunuri și servicii, pot fi efectuate în mod liber fie în moneda națională (leu), fie în valută.

Acordarea și restituirea împrumuturilor se poate efectua și în valută. Împrumuturile bancare pot avea ca obiect și alte lucruri decât bani. Spre exemplu, ele pot avea ca obiect și valutele care, pentru a fi utilizate în scop de plată, trebuie fie să fie acceptate la plată, pe bază contractuală, de creditor, fie să fie schimbate în bani (moneda națională), caz în care creditorul trebuie să le accepte plata în bani, cu excepția situației în care părțile au convenit altfel.

Dispozițiile legale mai sus citate operează o distincție clară între moneda națională, leul, și monedele altor state, valutele, cum este euro, dolarul american sau francul elvețian. Moneda națională poate fi folosită ca instrument de plată, având aptitudinea de a libera orice debitor, pe întreg teritoriul României, necondiționat, în timp ce valutele au această aptitudine doar în măsura în care o atare utilizare le este recunoscută convențional.

Astfel cum s-a reținut și în literatura juridică mai veche, moneda națională, emisă de Banca Națională a României, are un curs legal, în sensul că orice bunuri și servicii transmise, respectiv prestate pe teritoriul României pot fi schimbate, necondiționat, în lei, în timp ce valutele au curs convențional, respectiv aptitudinea lor de a plăti bunuri sau servicii se evaluează prin raportarea lor la un curs de schimb în lei stabilit convențional, iar utilizarea valutilor ca instrumente de schimb este permisă, pe baze contractuale, dar nu este obligatorie. Cursul valutar publicat de Banca Națională a României este, din această perspectivă, orientativ și nu are valoare obligatorie. Oricare două părți ale unui contract pot conveni asupra unui alt curs de schimb, ceea ce lipsește de sens noțiunea de curs legal pentru orice valută și susține concluzia potrivit căreia doar moneda națională are un curs legal.

Faptul că la momentul adoptării vechiului Cod civil, Principatele Unite nu aveau o monedă națională, respectiv faptul că la momentul primei sale emisiuni leul românesc era o monedă cu titlu de metal prețios nu prezintă relevanță în zilele noastre. Dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864 au rămas în vigoare, fără a cădea în desuetudine, din 1864 până la 1 octombrie 2011, când a intrat în vigoare noul Cod civil, timp în care moneda națională a apărut, a fost supusă bimetalismului, inflațiilor specifice celor două războaie mondiale, perioadei în care leul nu a fost liber convertibil și, în fine, perioadei leului de liberă convertibilitate, fără a suferi vreo modificare.

Concluzionând, în condițiile în care moneda euro, dolarul american sau francul elvețian reprezintă, pe teritoriul României, o valută și nu o monedă, acestea nu pot fi calificate, din punct de vedere juridic, drept monedă, sau bani în sensul art. 1578-1579 din vechiul Cod civil. În consecință, principiul nominalismului monetar, consacrat de art. 1578, nu este aplicabil raporturilor juridice de împrumut încheiate în aceste monede.

Principiile anterior enunțate sunt valabile și sub imperiul noului Cod civil, intrat în vigoare la 1 octombrie 2011, deoarece principiul nominalismului monetar

este preluat într-o manieră principial identică și în noul Cod civil, chiar dacă formularea este adaptată, prin dispozițiile art. 1488 alin. 1, care prevăd textual: „Debitorul unei sume de bani este liberat prin remiterea către creditor a sumei nominale datorate”.

Această opinie este ilustrată în cuprinsul următoarelor hotărâri judecătorești cu caracter definitiv, identificate:

- Decizia nr. 534/A/2018 pronunțată în dosarul nr. 2729/235/2015 al Tribunalului Specializat Cluj, definitivă prin nerecurare;

- Sentința civilă nr. 215/2016, pronunțată în dosarul nr. 330/1285/2015 al Tribunalului Specializat Cluj, definitivă; apelul declarat a fost respins de către Curtea de Apel Cluj prin decizia 713/12.12.2017, iar recursul declarat de către Banca Românească S.A. împotriva deciziei pronunțată în apel a fost soluționat de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia nr. 222/30.01.2020, în sensul că instanța a luat act de achiesarea tacită a recurente la decizia recurată;

- Decizia civilă nr. 972/7.05.2018, pronunțată în dosarul nr. 19999/211/2015 al Tribunalului Specializat Cluj, definitivă prin respingerea ca tardiv a recursului de către Curtea de Apel Cluj, prin decizia 373/5 noiembrie 2020, pronunțată în dosarul cu același număr.

II. Potrivit celei de a doua opinii, principiul nominalismului monetar este incident și în cazul contractelor de credit încheiate între profesioniști și consumatori în monedă străină, guvernate de legea română. Astfel, conform dispozițiilor art. 1578 din vechiul Cod civil, „*Obligația ce rezultă dintr-un împrumut în bani este întotdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract. Întâmplându-se o sporire sau o scădere a prețului monedelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs în momentul plății*”. Textul este preluat într-o manieră principial identică și în noul Cod civil, intrat în vigoare la 1 octombrie 2010, chiar dacă formularea este adaptată, prin dispozițiile art. 1488 alin. 1, care prevăd textual: „*Debitorul unei sume de bani este liberat prin remiterea către creditor a sumei nominale datorate,*”.

Pornind de la dispozițiile legale anterior evocate, nominalismul monetar presupune o egalitate cantitativă, în sensul că debitorul obligației de restituire rezultată dintr-un contract de împrumut de consumație, având ca obiect o sumă de

bani, va fi eliberat prin plata sumei numerice prevăzute în convenție, indiferent de fluctuațiile monedei convenite. Astfel, în virtutea principiului menționat, moneda ajunge să aibă, din punct de vedere juridic, o valoare stabilă, chiar dacă în plan economic valoarea de piață a monedei poate fi variabilă, în funcție de diferiți indici, cum ar fi spre exemplu cursul de schimb într-o altă monedă.

În baza normei menționate anterior, un împrumut acordat într-o anumită monedă trebuie să fie restituit, *în lipsă de stipulație contrară, deoarece norma are un caracter supletiv*, în aceeași monedă, indiferent de fluctuațiile pe care le-ar putea suferi moneda respectivă pe piața valutară.

Întrucât contractul de credit este o specie a împrumutului de consumație, chiar dacă este încheiat între un consumator și un profesionist, aceste prevederi legale sunt aplicabile, deoarece, conform unui principiu unanim admis în dreptul privat, acolo unde legiuitorul nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă (*Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*).

Norma legală enunțată face parte din dreptul intern însă nu se corelează în mod necesar cu moneda națională, fiind aplicabil oricărui contract de împrumut în bani, indiferent de moneda în care s-ar încheia acesta, cu singura condiție ca respectivul contract să fie guvernat de legea română. Acest principiu a fost preluat identic în noul Cod civil, fără a se face vreo distincție, în raport cu natura monedei.

Potrivit dreptului pozitiv român, nu există vreun motiv de nulitate a contractului care să derive exclusiv din alegerea de către părți a unei monede străine, iar în condițiile în care contractul de împrumut în monedă străină este valabil, potrivit dreptului național care guvernează contractul, devine pe deplin incident principiul legal al nominalismului, în lipsa unui acord diferit al părților, care să îl înlăture. Altfel spus, în lipsa unei distincții, în funcție de moneda în care s-a acordat împrumutul, norma menționată se aplică analog și în cadrul contractelor de credit încheiate în moneda națională, asemenea contractelor de credit încheiate în monedă străină.

Cu privire la consacarea, prin textele normative evocate, a principiului nominalismului monetar, sunt relevante și considerentele Deciziei nr. 62/7.02.2017 a Curții Constituționale. Soluționând excepția de neconstituționalitate a Legii pentru completarea O.U.G nr. 50/2010, Curtea a reținut că regula generală aplicabilă în materia împrumutului de consumație este înscrisă în art. 1584 din Codul civil din 1865, respectiv art. 2.158 alin. 1 teza a doua din actualul Cod civil. Conform acestor

prevederi legale, principala obligație a împrumutatului este de a restitui „lucrurile împrumutate în aceeași calitate și cantitate”, respectiv „aceeași sumă de bani sau cantitate de bunuri de aceeași natură și calitate”. Dispozițiile art. 1578 din Codul civil din 1865 consacră obligația împrumutatului de a restitui aceeași sumă numerică înscrisă în contract, ceea ce în doctrină a fost numit principiul nominalismului. De asemenea, s-a constatat că această dispoziție legală are caracter supletiv, astfel că părțile au posibilitatea să deroge de la principiul nominalismului, dacă se întrunește acordul de voință în acest sens.

În paragraful nr. 38 al aceleiași decizii a Curții Constituționale, se menționează că, în virtutea principiului nominalismului monetar, suma acordată cu titlul de împrumut trebuie restituită întocmai, indiferent de valorizarea sau devalorizarea acesteia. Clauza contractuală care prevede că rambursarea creditului urmează să se realizeze în moneda în care a fost contractat creditul, chiar și în condițiile aprecierii/deprecierii acestei monede comparativ cu moneda națională, reprezintă o transpunere a legii în domeniul contractual, adică a principiului nominalismului monetar, nici un act normativ neinterzicând acordarea și rambursarea creditelor în monedă străină.

Această opinie este ilustrată prin următoarele hotărâri judecătorești cu caracter definitiv, care au fost identificate:

- Decizia civilă nr. 276/11 septembrie 2020, pronunțată în dosarul nr. 19317/211/2016, și Decizia 267/08.09.2020 pronunțată în dosarul nr. 4120/182/2016, definitive, ambele dosare ale Curții de Apel Cluj;

- Decizia nr. 607/2018 a Tribunalului Specializat Cluj, pronunțată în dosarul nr. 1508/328/2016, definitivă prin nerecurare;

- Decizia nr. 981/A/2018 a Tribunalului Specializat Cluj, pronunțată în dosarul nr. 14719/211/2016, definitivă prin respingerea recursului prin decizia civilă nr. 361/ 27 iunie 2019 a Curții de Apel Cluj, pronunțată în dosarul cu același număr;

- Decizia civilă nr. 42R/18.01.2019 a Curții de Apel București, secția a VI-a civilă, pronunțată în dosarul de recurs 23392/299/2016*, definitivă;

- Decizia civilă nr. 534/R/18.06.2018 a Curții de Apel Timișoara, pronunțată în dosarul de recurs 1734/325/2018, definitivă;

- Decizia nr. 218/13.11.2019 a Curții de Apel Galați, pronunțată în dosarul de recurs nr. 11360/231/2016, definitivă;

Cu toate că, în integralitate, jurisprudența identificată pentru a pune în evidență cele două opinii divergente are în vedere dispozițiile care reglementează nominalismul monetar în Cod civil de la 1864, deoarece prin aceste hotărâri judecătorești se analizează caracterul abuziv al unor clauze stipulate în contracte încheiate în perioada anilor 2006 – 2009, dezlegarea în drept obligatorie, solicitată Înaltei Curți, va fi în egală măsură utilă și în cazul contractelor încheiate sub imperiul Noului Cod civil, ulterior datei de 1 octombrie 2011.

III. Cu privire la admisibilitatea prezentului demers, au fost invocate dispozițiile Deciziei nr. 16/20.05.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în materia recursului în interesul legii, decizie care sintetizează reperatele procedurale ale unificării practicii în general și în ceea ce privește recursul în interesul legii, în particular.

În concret, prin această decizie (paragrafele 38 și următoarele), instanța supremă, cu rol esențial în unificarea practicii judiciare, a reținut, prin considerente decizorii, relevante din perspectiva admisibilității recursului în interesul legii că, deși dispozițiile art. 515 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și cele ale art. 330⁵ din Codul de procedură civilă de la 1865 nu conțin vreo diferență de substanță, sub imperiul noului Cod de procedură civilă, instanța supremă și-a reconsiderat aprecierea făcută asupra cerinței de a se constata existența unei practici neunitare la nivelul mai multor curți de apel, *considerându-se suficientă demonstrarea acestei condiții și în cazul în care practica neunitară este ilustrată prin hotărâri judecătorești definitive provenind de la o singură curte de apel sau de la un număr restrâns de curți de apel*. Această concluzie s-a impus, deși sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă au fost respinse sesizări pentru soluționarea unor recursuri în interesul legii pentru acest motiv - existența unei practici neunitare doar la nivelul unei singure curți de apel (spre exemplu, Decizia nr. 5 din 19 ianuarie 2009 și Decizia nr. 6 din 26 septembrie 2010, pronunțate în recurs în interesul legii de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Prin urmare, chiar dacă practica neunitară se constată la nivelul unei singure instanțe, promovarea unui recurs în interesul legii este admisibilă, deoarece dispozițiile art. 515 C.pr.civ. nu disting cu privire la numărul instanțelor aflate în divergență cu privire la o problemă de drept și nici cu privire la nivelul instanțelor, impunând doar *ca problema de drept să fie identică și practica neunitară să fie dovedită prin hotărâri judecătorești definitive*: „Recursul în interesul legii este

admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit *prin hotărâri judecătorești definitive*, care se anexează cererii,. De asemenea, teza finală a art. 514 C.pr.civ. face referire la probleme de drept „care au fost soluționate diferit *de instanțele judecătorești*”, fără vreo distincție după cum instanțele judecă cauza în primă instanță, în apel sau în recurs. Condiția esențială este însă ca hotărârile judecătorești să fie definitive.

Rezultă astfel și se impune a fi relevat în acest context, că *dispozițiile procedurale enunțate și analizate nu fac referire la hotărâri judecătorești rămase definitive la instanța competentă să judece în ultimul grad de jurisdicție*, în respectiva materie sau instanță de ultim nivel jurisdicțional (apel sau recurs, după caz).

În consecință, practica divergentă *poate fi probată și prin hotărâri judecătorești rămase definitive la prima instanță sau la instanța de apel*, prin neexercitarea căii de atac sau prin respingerea sau anularea căilor de atac ca tardive, netimbrate, lipsite de interes sau exercitate de o persoană lipsită de calitate procesuală activă, etc., deci pentru orice motiv procedural care face cu neputință analiza în fond a problemei de drept care a fost soluționată divergent.

Astfel cum s-a reținut și în paragraful 40 al Deciziei nr. 16/20.05.2019, în cazul în care practica neunitară se regăsește în cadrul unei singure curți de apel sau al instanțelor din circumscripția acesteia, nu există vreun alt remediu pentru unificarea practicii, în condițiile în care Codul de procedură civilă pune la dispoziție exclusiv două mecanisme procedurale de unificare a practicii judiciare, și anume: procedura pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (menită să preîntâmpine apariția practicii neunitare prin control a priori) și procedura recursului în interesul legii(control a posteriori, ceea ce conduce la înlăturarea pentru viitor a practicii neunitare), dat fiind caracterul obligatoriu pentru instanțe a dezlegării date problemelor de drept judecate de către Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, potrivit art. 517 alin. 4 din Codul de procedură civilă, precum și în cadrul procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile, conform art. 521 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Nu constituie un mecanism eficient de unificare a practici nici dezbaterea problemelor de drept (soluționate neunitar, prin ipoteză) în cadrul adunărilor generale ale judecătorilor, după procedura reglementată de art. 51 lit. c) din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Un atare mecanism nu ar avea efectul obligativității pentru toate instanțele a unei eventuale

soluții unitare la care s-ar ajunge și, în consecință, nu constituie un remediu pentru înlăturarea practicii neunitare.

Aceeași ineficacitate pentru unificarea practicii trebuie enunțată și în privința procedurii administrative reglementată de art. 25 și 26 din Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, întrucât finalitatea acestor norme de rang inferior dispozițiilor Codului de procedură civilă nu vizează și nici nu ar putea viza adoptarea unor hotărâri cu caracter obligatoriu pentru participanți sau pentru toate instanțele. Un astfel de efect îl pot avea doar hotărârile prealabile și deciziile pronunțate în interesul legii de Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, potrivit art. 26 alin. 1 din Regulamentul de organizare și funcționare al instanțelor „Vicepreședintele curții de apel răspunde de organizarea întâlnirilor trimestriale ale judecătorilor din cadrul curții și al instanțelor din circumscripția acesteia, în care vor fi *dezbătute problemele de drept care au generat o practică neunitară*. Întâlnirile pot fi organizate și pe domenii de specializare,,. Însă și aceste întâlniri au o eficiență limitată în unificarea practicii, deoarece punctul de vedere majoritar exprimat de participanți nu are caracter obligatoriu.

În consecință, chiar dacă practica neunitară există la un singur tribunal, la o secție a unei curți de apel, sau la mai multe instanțe din aria de competență a unei curți de apel, promovarea unui recurs în interesul legii constituie unicul demers procedural posibil și eficient pentru unificarea practicii, pentru ca o anumită interpretare a legii să dobândească caracter obligatoriu pentru instanțe, având drept efect unificarea pentru viitor a practicii judiciare, la nivelul tuturor instanțelor din țară.

În concluzie, s-a observat că, *textele normative care reglementează instituția recursului în interesul legii nu introduc condiția ca practica neunitară să provină de la instanțe de ultim grad în materia respectivă, sau de la mai multe instanțe, ci pretind doar ca practica neunitară să fie probată prin hotărâri judecătorești definitive*. Or, o hotărâre judecătorească care tranșează fondul litigiului și abordează o problemă de drept generatoare de practică neunitară poate rămâne definitivă chiar la nivel de prima instanță, prin neapelare, sau la nivelul instanței de apel, prin nerecurare, prin respingerea recursului ca tardiv sau pentru orice alt motiv procedural, care face cu neputință analiza în fond a problemei de drept soluționată divergent.

Față de toate cele ce preced, considerând că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art.515 C.pr.civ., Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj apreciază necesară și oportună sesizarea Inaltei Curți de Casație și Justiție, cu solicitarea de a pronunța o decizie prin care să asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii substanțiale mai sus evocate.

În susținerea acestei sesizări, vă transmitem alăturat hotărârile judecătorești definitive menționate în cuprinsul Hotărârii Colegiului de conducere al Curții de Apel Cluj nr. 101/07.12.2020, cele care pun în evidență existența unei jurisprudențe cu caracter neunitar.

În speranța unei rezolvări favorabile a demersului inițiat, vă rugăm să primiți, Stimată Doamnă Președinte, asigurarea unei distinse considerații.

Judecător DENISA-LIVIA BĂLDEAN
PREȘEDINTELE CURȚII DE APEL CLUJ